

ZASADY ETYKI PUBLIKACYJNEJ STOSOWANE W WYDAWNICTWIE UNIwersYTETU W BIAŁYMSTOKU

Wydawnictwo UwB stosuje najwyższe standardy publikacyjne i kieruje się przestrzeganiem zasad etyki, mających na celu przeciwdziałanie nieuczciwym praktykom publikacyjnym. Stosujemy się do wytycznych Komitetu do spraw Etyki Publikacyjnej COPE (ang. Committee on Publication Ethics) publicationethics.org (instrukcje postępowania w języku polskim) oraz do zaleceń Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego zawarte

w opracowaniu *Dobre praktyki w procedurach recenzyjnych w nauce* (Warszawa 2011).

W przypadku stwierdzenia nierzetelności naukowej Wydawnictwo UwB dokumentuje wszelkie jej przejawy oraz informuje odpowiednie podmioty.

Zasady obowiązujące Wydawnictwo UwB

Wydawnictwo UwB przygotowuje do wydania publikacje pracowników Uniwersytetu w Białymstoku, do których przysługuje mu prawo pierwszeństwa opublikowania, jak i inne utwory o charakterze naukowym, dydaktycznym lub popularyzatorskim. Nasze publikacje są tworzone w sposób transparentny, uczciwy i z poszanowaniem autorstwa dzieła. Teksty oceniane są wyłącznie pod względem merytorycznym. Rasa, płeć, wyznanie, pochodzenie, obywatelstwo, przekonania polityczne autorów nie wpływają na ocenę tekstów.

Publikacje zgłoszone do Wydawnictwa UwB są weryfikowane pod kątem zgodności z zasadami etyki wydawniczej. Wydawnictwo stosuje także dostępne środki w celu zapobiegania plagiatom, autoplgiatom, publikacji fałszywych danych oraz zjawiskom takim jak „ghostwriting”, „guest autorship”. Każdy tekst jest sprawdzany przy użyciu programu antyplagiatowego „Similarity Check”, „Plagiat.pl” lub innego.

Wszystkie publikacje wydawane w Wydawnictwie UwB, po zgłoszeniu do planu wydawniczego, skompletowaniu materiału autorskiego i wstępnej weryfikacji, kierowane są do recenzji naukowej, której celem jest ocena materiału, wskazanie uchybień, sformułowanie uwag dla Autora i jasnej sugestii dla wydawnictwa czy praca powinna zostać opublikowana.

Podjmując decyzję o wyborze recenzenta Wydawnictwo korzysta z listy potencjalnych recenzentów (co najmniej czterech) zaproponowanej przez jednostkę

organizacyjną w przypadku publikacji naukowej pracownika Uniwersytetu lub autora niebędącego pracownikiem Uniwersytetu.

Wydawnictwo UwB ma prawo do nieprzyjęcia i odmowy wydania utworu, który otrzymał negatywną recenzję. Wydawca ma prawo wycofać publikację, jeśli istnieją dowody świadczące o fałszowaniu danych, jeśli praca nosi znamiona plagiatu lub narusza zasady etyki wydawniczej.

Autor ma prawo odwołania się od rozstrzygnięcia o nieprzyjęciu utworu do wydania. Decyzję, na podstawie uzasadnienia przedłożonego przez Autora, podejmuje Rada Wydawnictwa.

Zespół Wydawnictwa UwB, kierując się swoją najlepszą wiedzą i dostępnymi zasobami, przystępuje do prac redakcyjnych nad tekstem zakwalifikowanym do wydania. Nieopublikowane teksty nie mogą być wykorzystane, bez pisemnej zgody autorów, przez osoby uczestniczące w procesie wydawniczym. Wydawca zapewnia poufność i bezpieczeństwo danych osobowych. Żadne informacje na temat zgłaszanych do publikacji i wydawanych prac nie są ujawniane osobom nieupoważnionym.

Zasady obowiązujące autora/redaktora

Autor/redaktor, zgłaszając pracę do wydania w Wydawnictwie UwB, jest zobowiązany do zagwarantowania pełnej oryginalności dzieła, do rzetelności opisu wykonanych badań, obiektywnej interpretacji wyników, a także do unikania takich zjawisk, jak:

- plagiat, czyli przywłaszczenie cudzego utworu w całości bądź w części,
- autoplgiat (zduplikowanie publikacji), czyli wielokrotne publikowanie tego samego lub w niewielkim tylko stopniu przetworzonego tekstu, w warunkach wprowadzających w błąd, że jest to utwór lub część utworu po raz pierwszy rozpowszechniana.

Autor/redaktor jest zobowiązany do oznaczenia w sposób wskazujący, że jest to cytaty badań i informacji innych naukowców, które zostały wykorzystane w publikacji. Teksty powinny zawierać informacje umożliwiające identyfikację źródeł danych. Autorzy/redaktorzy powinni wymienić w bibliografii załącznikowej wszystkie publikacje, które wykorzystali przy tworzeniu pracy. Autor/redaktor powinien pozyskać prawa do zamieszczenia w publikacji wszystkich praw osób trzecich, w tym praw do zdjęć, ilustracji, tabel, wykresów, diagramów etc., jeśli są one objęte prawami autorskimi.

Autor/redaktor jest zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia wydawcy jeśli znajdzie w swoim tekście znaczące błędy lub nieścisłości w celu ich skorygowania w trakcie procesu wydawniczego lub przy kolejnym wydaniu, dodruku (jeśli tekst został już opublikowany). Autor powinien poprawić wszystkie błędy merytoryczne wskazane przez redaktora językowego na każdym etapie procesu wydawniczego.

Redaktorzy zgłaszający do wydania publikacje zbiorowe są zobowiązani do podania afiliacji poszczególnych autorów. W monografiach wieloautorskich powinien być ujawniony wkład poszczególnych autorów w ich powstanie.

Dzięki opisanemu wyżej postępowaniu można uniknąć takich nieprawidłowości, jak:

- autorstwo widmo (ang. *ghost authorship*), czyli pominięcie w wykazie autorów osób, które przyczyniły się do powstania pracy,
- autorstwo gościnne lub grzecznościowe (ang. *guest authorship*), czyli przypisanie autorstwa osobom, które nie mają wkładu w przedłożone opracowanie.

W przypadku podejrzenia występowania jednej z wymienionych form nieprzestrzegania zasad etyki publikacyjnej Wydawnictwo zwraca się do Autora z prośbą o wyjaśnienie zaistniałej sytuacji i rozstrzygnięcie, czy podejrzenia są uzasadnione i wymagają rewizji pracy lub jej odrzucenia.

Wydawnictwo UwB przekazuje informację o stwierdzeniu udokumentowanego naruszenia zasad etyki instytucjom zatrudniającym autorów oraz innym zainteresowanym podmiotom. Wydawnictwo UwB odmawia przyjęcia utworu do wydania.

Zasady obowiązujące recenzenta

Recenzent recenzuje tekst na zamówienie Wydawnictwa UwB. Przed przystąpieniem do oceny materiału autorskiego recenzent składa oświadczenie o braku konfliktu interesów, dotyczącego w szczególności:

- bezpośrednich relacji osobistych z Autorem (pokrewieństwo, związki prawne, konflikt),
- relacji podległości zawodowej z Autorem,
- bezpośredniej współpracy naukowej z Autorem.

Recenzent jest zobowiązany do ujawniania ewentualnych plagiatów, podejrzenia o plagiat lub zbędną (zduplikowaną) publikację, a także uchybień w przytaczaniu

danych (manipulacji danymi).

Recenzent jest zobowiązany do niewykorzystywania wiedzy na temat recenzowanej pracy przed jej publikacją. Nie może jej też wykorzystywać do osobistych potrzeb i korzyści. Recenzje i recenzowane prace mają charakter poufny. Nie można ich ujawniać osobom trzecim, z wyjątkiem osób biorących udział w procesie wydawniczym.

Recenzent jest zobowiązany do dostarczenia recenzji w ustalonym terminie. Jeżeli ze względów merytorycznych lub innych nie może dotrzymać terminu lub podjąć się recenzowania tekstu, powinien poinformować o zaistniałej sytuacji wydawcę.

Recenzja musi mieć formę pisemną i kończyć się jednoznacznym wnioskiem o dopuszczeniu pracy do publikacji lub jej odrzuceniu. W recenzji kładziony jest nacisk na poziom merytoryczny, oryginalność stawianych tez i zasadność podejmowanych badań, metodologię, poprawność sformułowanych wniosków i sposób ich prezentacji. Recenzja powinna być sprawiedliwa, obiektywna, rzetelna, konstruktywna, zgodna z posiadaną wiedzą. Ocena przedłożonej pracy powinna być poparta odpowiednią argumentacją i pozbawiona personalnej krytyki autora. Autor otrzymuje recenzję, ustosunkowuje się do niej na piśmie i przygotowuje poprawioną wersję utworu. Wszelkie kontakty między Autorem i recenzentem do czasu opublikowania pracy odbywają się wyłącznie za pośrednictwem Wydawnictwa UwB.

Zasady obowiązujące tłumacza

Tłumacz jest zobowiązany do wykorzystania dostępnej mu wiedzy i umiejętności w celu zapewnienia najwyższej jakości przekładu.

Tłumacz powinien terminowo wykonać zlecenie. W przypadku trudności z dotrzymaniem wyznaczonego terminu jest on zobowiązany niezwłocznie powiadomić wydawcę o zaistniałej sytuacji.

Tłumacz, w przypadku tłumaczenia kolejnego wydania publikacji, powinien upewnić się, że nie doszło do plagiatu istniejącego przekładu.

Tłumacz powinien sprawdzić, czy tłumaczenie nie narusza praw osób trzecich do zawartych w tekście materiałów.

REKTOR
UNIWERSYTETU W BIAŁYMSTOKU

prof. dr hab. Robert W. Ciborowski